

TRẦN VĂN CHÁNH

TỪ ĐIỂN

KINH TẾ THƯƠNG MẠI

**A
VIỆT - ANH**

A Vietnamese - English
Dictionary of Economics and Commerce

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG

TRẦN VĂN CHÁNH

TỪ ĐIỂN

**KINH TẾ – THƯƠNG MẠI
VIỆT – ANH**

**A Vietnamese – English Dictionary
of Economics and Commerce**

NHÀ XUẤT BẢN ĐÀ NẴNG

Lời giới thiệu

Lâu nay, do nghề nghiệp đòi hỏi, tôi vẫn ao ước có được trong tay những từ điển chuyên ngành đầy đủ về lãnh vực kinh tế – thương mại đối chiếu tiếng Việt với một số ngôn ngữ thông dụng nước ngoài, đặc biệt là Anh ngữ. Trong mấy năm gần đây, số từ điển Anh – Việt đối chiếu về kinh tế – thương mại đã xuất hiện ngày một nhiều, đáp ứng được nhu cầu học tập và nghiên cứu của đông đảo độc giả, nhưng loại từ điển đối chiếu Việt – Anh trái lại vẫn còn tương đối ít. Nhiều lúc muốn dịch một từ hay thành ngữ tiếng Việt sang tiếng Anh, chúng ta không khỏi bối rối và cảm thấy bất tiện khi muốn tìm những dụng ngữ thích hợp tương ứng.

Do thấy có những trở ngại và khiếm khuyết nêu trên, tôi rất vui mừng khi nhận được bản thảo quyển **TỪ ĐIỂN KINH TẾ – THƯƠNG MẠI VIỆT – ANH** này của soạn giả Trần Văn Chánh, nhận thấy nội dung của nó khá đầy đủ, với hơn 800 trang và trên 40.000 từ ngữ bao quát hầu hết những ngành trọng yếu trong phạm vi kinh tế – thương mại hiện đại, với nhiều từ, cụm từ và thành ngữ thông dụng, cập nhật, có thể giúp cho các sinh viên và các nhà hoạt động doanh nghiệp, nhất là những người đang làm công tác dịch thuật có thêm một tài liệu tiện dụng để tham khảo.

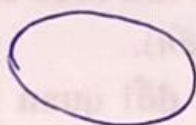
Vì vậy tôi xin trân trọng và hoan hỉ giới thiệu quyển từ điển này với đông đảo bạn đọc.

Tháng 01.2000

LÊ ANH DŨNG

Phó giám đốc

Trung tâm ngoại ngữ Kinh tế – Thương mại
Đại học Kinh tế TP.HCM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG TỪ ĐIỂN

Từ điển này bao gồm những từ, cụm từ và thành ngữ tiếng Việt liên quan đến kinh tế- thương mại, được xếp theo thứ tự ABC..., đối chiếu với tiếng Anh.

■ Trật tự của các từ và thành ngữ

Tất cả các từ và thành ngữ tiếng Việt đều được xếp theo trật tự bằng chữ cái tiếng Việt như sau: A, Ă, Æ, B, C, D, Đ, E, Ê, G, H, I, K, L, M, N, O, Ô, Ó, P, Q, R, S, T, U, Ú, V, X, Y.

-Thứ tự các nguyên âm theo sau phụ âm của chữ đầu (trong một từ hay thành ngữ) :A, Ă, Æ, E, Ê, I, O, Ô, Ó, U, Ú, Y. Như vậy chữ ta phải đặt trước **tã, tá, te, tê, ti, to, tô, tó, tu, tó, ty...**

-Thứ tự các dấu thanh : không dấu-huyền-hỏi-ngã-sắc-nặng.

Lấy thí dụ thực tế ở đầu vần T, các từ ngữ sẽ được phân bố trước sau như sau :
tả chỉ tiết-tả-tả chẵn-tả dài-tả điển-tả mười ba-tạ- tạ Anh- tạ Mỹ- tác dụng...-tác động...-tác gia pháp luật- tác giả giữ bản quyền...-tác hại- tác nghiệp...-tác nhân- tác phong-tác quyền-tác vụ-tách... - tai biến -tai hại -tai họa -tài chánh...-tài chuyên môn -tài điều khiển...-tài khóa...-tài khoản...-tài hóa đơn...-tái bản...-tạm định...-tan vỡ...-tàu buôn...-tay áp-phe...-tần tiện -tặng -tặng...-tác...-tâm lý học... -tâm...-tấm...-tân chính...-tân số...-tấn...-tận dụng giấy lộn...-tầng lớp...-tập chi phiếu...-tem...-tệ bệnh kinh tế...-tết thương mại -tha nợ -thả neo -thả nổi.....

■ Từ loại

Được ghi trước phần đối chiếu tiếng Anh. Một từ tiếng Việt khi chuyển sang tiếng Anh có thể thuộc nhiều từ loại khác nhau. Thí dụ :

thay thế [adj] substitutional;[n] commutation; replacement; substitute; substitution; [v] commute; replace; substitute.

-Những từ "sự", "việc", "các", "những" in đậm có dấu ba chấm (...) tiếp sau và đặt trong dấu ngoặc đơn sau mỗi thành ngữ cho biết thành ngữ này có giá trị như một ngữ danh từ (với "những" hoặc "các" biểu thị số nhiều). Thí dụ :

-**thuê tàu theo chuyến** (việc...) voyage chartering (phải hiểu là : *việc thuê tàu theo chuyến*).

-**thay đổi quan trọng trong luật thuê người làm** (những...) significant changes in the employment laws (phải hiểu là : *những thay đổi quan*

... việc đầu chiếu, chuyển nghĩa tiếng
... mỗi cách gọi, cách dịch khác nhau đều được
... sau mỗi mục từ tiếng Việt, trong trường hợp
... một ngữ chuyên môn thì phần giải thích này đ
... thuê tàu trọn / chỉ thuê tàu
... demise charter (B.B.C.); demise ch
... nhiều từ tiếng Việt
... còn ở mục từ từ
... biểu thị bằng chữ tất
... luật pháp X. pháp luật
... lệ chuyển đổi X. tỉ suất

■ Một số chữ viết tắt :
adj tính từ
n danh từ
prep giới từ

trọng trong luật thuê người làm).

■ Việc đối chiếu, chuyển nghĩa tiếng Anh

-Một từ hay thành ngữ có hai, ba cách gọi, cách dịch khác nhau qua tiếng Anh thì mỗi cách gọi, cách dịch khác nhau đều được nêu ra càng nhiều càng tốt và được ngăn cách bằng dấu chấm phẩy (;).

Sau mỗi mục từ tiếng Việt, trong trường hợp cần giải thích thêm ý nghĩa của thuật ngữ chuyên môn thì phần giải thích này được viết bằng chữ in nghiêng đặt trong dấu ngoặc đơn ngay phía sau mục từ. Thí dụ :

thuê tàu trơn (*chỉ thuê tàu không, rồi tự mình quản lý, lo liệu mọi việc*) bareboat charter (B.B.C.); demise charter; charter by demise; bare pole charter; hull charter.

-Khi có hai hoặc nhiều mục từ tiếng Việt có ý nghĩa như nhau thì thường chỉ dịch một từ sang tiếng Anh, còn ở mục từ tương đương thì đề nghị tham chiếu ở mục từ đã hoặc sẽ dịch, biểu thị bằng chữ tắt X.. Thí dụ :

khúc tuyến X. đường cong

luật pháp X. pháp luật

tỉ lệ chuyển đổi X. tỉ suất chuyển đổi

■ Một số chữ viết tắt :

adj tính từ

n danh từ

prep giới từ

v động từ

X. Xem

A

ác-bít (nghiệp vụ mua đi bán lại chứng khoán) [n] arbitrage; arbitration.

ác-bít đơn simple arbitration of exchange.

ác-bít hồi đoái arbitrage of exchange.

ác-bít hồi đoái trực tiếp direct arbitrage.

ác-bít kép compound arbitrage; compound arbitration; compound arbitration of exchange.

ác-bít lãi suất không được bảo hiểm uncovered interest arbitrage.

ác ý X. không thành thật.

ách tắc [n] bottleneck; congestion; jam; standstill.

ách tắc giao thông traffic congestion; traffic jam.

am hiểu [adj] knowledgeable; [n] knowledge; understanding; [v] be conversant with; be expert in; be familiar with.

am hiểu kinh tế học to have a good understanding of economics.

ám chỉ [n] allusion; [v] allude to; hint; insinuate.

ám chỉ tới to make an allusion to.

an ninh [n] security.

an ninh trật tự [n] law and order.

an sinh xã hội social security.

an toàn without accident; [adj] safe; secure; [n] safety; security.

an toàn chức nghiệp X. bảo hộ công ăn việc làm.

an toàn công nghiệp X. an toàn lao động.

an toàn công tác job safety.

an toàn lao động industrial safety; labour safety.

an toàn sản phẩm product safety.

an toàn tài chánh [n] gearing.

an toàn vốn (chỉ cách đầu tư chú trọng giữ cho vốn không bị hao hụt) safety of principal.

án lệ established case; example of case; guiding cases; [n] case; jurisprudence.

án phí law expenses; legal cost.

án quyết phá sản adjudication in bankruptcy.

Anh ngữ thương mại X. tiếng Anh thương mại.

ảnh hưởng [n] effect; influence; leading; [v] influence; govern.

ảnh hưởng bất lợi adverse impact.

ảnh hưởng bí mật backstairs influence.

ảnh hưởng chiến lược strategic implications.

ảnh hưởng đến [v] affect; impact; influence on (upon).

ảnh hưởng đối với lạm phát impact on inflation.

ảnh hưởng giá cả price effect.

ảnh hưởng giá cả trên doanh số price effect on sales.

ảnh hưởng giảm phát deflation affect.

ảnh hưởng hổ tương X. tác dụng hổ tương.

ảnh hưởng không tốt unhealthy influence.

ảnh hưởng lạm phát inflation affect.

- ảnh hưởng lan truyền bandwagon effect.
- ảnh hưởng lẫn nhau [n] intercommun-
ion; interact; interaction.
- ảnh hưởng lớn [v] dominate.
- ảnh hưởng (của tình trạng) mất cân đối
cung cầu tiền tệ effect of money
demand and supply imbalance.
- ảnh hưởng ngoại sinh externalities.
- ảnh hưởng ngược backwash effect.
- ảnh hưởng thay thế của lương substitu-
tion effect of wages.
- ảnh hưởng thu nhập X. hiệu quả thu nhập.
- ảnh hưởng thu nhập của lương income
effect of wages.
- ảnh hưởng thuế tax incidence.
- ao-xơ cân thuốc ounce apothecaries.
- ảo giác tiền tệ money illusion.
- ảo tưởng [n] illusion.
- áp dụng [n] application; practices; [v] apply
to; operate; use.
- áp dụng luật to carry the law; to put the law
into force.
- áp dụng phí tổn cost application.
- áp dụng quy trình kỹ thuật mới
introduction of the new technologies.
- áp dụng thái quá unfair practices.
- áp dụng tính có hiệu lực trở về trước
retroactive application.
- áp đảo [n] crush; overpower; overwhelm.
- áp lực [n] pressure.
- áp lực dân số population pressure.
- áp lực kinh tế economic pressures.
- áp lực lạm phát inflationary pressure.
- áp lực ngoại tệ foreign currency pressure.
- áp lực nhu cầu pressure of demand.
- áp lực tài chính X. sức ép tài chính.
- áp lực thuế tax pressure; tax burden; tax
load.
- áp lực tiền mặt monetary pressure.
- áp phích bill poster; [n] placard; poster.
- áp phích lớn bằng hộp đèn light-box
poster.
- áp phích quảng cáo ngoài trời outdoor
poster.
- ăn bớt [n] pickings; squeeze.
- ăn cắp [n] abstraction; plunderage;
thievery; larceny; [v] abstract; plunder;
steal; thief.
- ăn cắp hàng hoá trên tàu [n] plunderage.
- ăn cắp ở các cửa hàng [n] shop-lifting.
- ăn chặn [n] misappropriation; squeeze.
- ăn hoa hồng to receive a commission; [n]
squeeze.
- ăn hoa hồng 10 % to receive a com-
mission of 10% percent.
- ăn hôi lộ to take bride; [n] bribery.
- ăn không ngồi rồi [adj] idle; [n] idleness.
- ăn liền [adj] instant.
- ăn lời to take profit.
- ăn lương [adj] salaried.
- ăn mòn [n] corrosion.
- ăn thâm vào tiết kiệm [n] dissaving.
- ăn trưa miễn phí free lunch.
- âm mưu [n] conspiracy; intrigue; machi-
nation; plot practice; [v] conspire;
machinate; plot.
- âm mưu chống lại ai đó to plot against
someone.
- âm mưu đen tối discreditable practice.
- âm mưu hại ai to plot against someone.
- âm mưu làm gì đó to conspire to do
something.
- ẩm ướt [adj] moist; wet; [n] moisture.
- ân hạn grace period.
- ẩn [adj] backstairs; implicit.
- ẩn giá X. giá bóng.
- ẩn nấp thuế tax shelter.
- ẩn phí shadow cost.
- ẩn tì (*khuyết tật kín*) hidden defects;
latent defects; latent service.
- ấn [n] scal; [v] press.
- ấn bản bỏ túi pocket edition.
- ấn bản đẹp edition de luxe.
- ấn bản hạn chế limited edition.

ấn bản phổ thông popular edition.

ấn định [n] assignation; assignment; designation; [v] assign; define; designate; fix; lay down; set.

ấn định giá (*chứng khoán*) [n] quotation.

ấn định giá bán lẻ (*giữa nhà sản xuất và người bán lẻ*) price fixing; price maintenance; resale price assignment.

ấn định giới hạn to fix a limit.

ấn định kỳ hạn cuối cùng to set a deadline.

ấn định mức trả lương (*ấn định giá tiền của công việc*) job pricing.

ấn định nhiệm vụ to define a task.

ấn định sách lược to lay down a tactics.

ấn định số tiền bồi thường (*theo số thiệt hại*) to fix the claim at the amount of the damage.

ấn nút to press the button.

ấn phẩm [n] printed matter; publication.

ấn phẩm quảng cáo X.thư quảng cáo hàng.

ấn phẩm quảng cáo (*gửi rộng rãi qua đường bưu điện*) junk mail.

ấn phẩm quảng cáo chào hàng sales literature.

ấn phẩm thương mại business publication.

ấn tượng quảng cáo commercial impression.